

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 14Co/164/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1717203153
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Král
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1717203153.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Krála a členov senátu JUDr. Dariny Kriváňovej a JUDr. Michaely Krajčovej, v spore žalobkyne: W. A., D.. XX.XX.XXXX, N. S. A., H. XX, proti žalovanej POHOTOVOSŤ s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, o vydanie bezdôvodného obohatenia a zaplatenie finančného zadostučinenia a vzájomnom návrhu žalovanej, o odvolaní žalobkyne a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Pezinok z 5. marca 2018, č. k. 9Csp 37/2017-198, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Pezinok z 5. marca 2018, č. k. 9Csp 37/2017-198, v napadnutom výroku III. p o t v r d z u j e.

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Pezinok z 5. marca 2018, č. k. 9Csp 37/2017-198, v napadnutom výroku V., v časti uloženej povinnosti žalobkyni zaplatiť žalovanej sumu 500 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 500 eur od 28.8.2016 do zaplatenia, p o t v r d z u j e.

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Pezinok z 5. marca 2018, č. k. 9Csp 37/2017-198, v napadnutom výroku V., v časti uloženej povinnosti žalobkyni zaplatiť žalovanej sumu 140 eur m e n í tak, že žalobu v tejto časti zamietá.

Žiadnej zo strán n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Pezinok (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 5. marca 2018, č. k. 9 Csp 37/2017-198 (ďalej len „napadnutý rozsudok“), konanie v časti o určenie, že spotrebiteľská zmluva č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 25.09.2013, č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 20.12.2013, č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 05.05.2014 a č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.08.2015, je neplatná, v časti o určenie, že úver zo spotrebiteľskej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 25.09.2013, č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 20.12.2013, č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 05.05.2014 a č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.08.2015, je bezúročný a bez poplatkov, že žalovaný je povinný sa zdržať zrážok zo mzdy na základe rozhodcovskej zmluvy, a že Sociálna poisťovňa, a. s. je povinná sa zdržať vykonávania zrážok zo mzdy a zamestnávateľ je povinný sa zdržať vykonávania zrážok zo mzdy, zastavil (výrok I.). Výrokom II. pripustil zmenu žalobného petitu v znení: „Žalovaná je povinná vydať žalobkyni zo spotrebiteľskej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 29.09.2013, bezdôvodné obohatenie vo výške 420 eur, do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, na účet žalobkyne. Žalovaná je povinná vydať žalobkyni zo spotrebiteľskej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 20.12.2013, bezdôvodné obohatenie vo výške 346 eur, do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, na účet žalobkyne. Žalovaná je povinná vydať žalobkyni zo spotrebiteľskej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 05.05.2014, bezdôvodné obohatenie vo výške 968 eur, do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku,

na účet žalobkyne. Žalovaná je povinná vyplatiť žalobkyni finančné zadosťučinenie v výške 500,- eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku". Výrokom III. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni z titulu vydania bezdôvodného obohatenia zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zmluvy č. XXXXXXXXXX, zo dňa 25.09.2013, sumu 420,- eur, zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXX, zo dňa 20.12.2013, sumu 346,- eur a zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, zo dňa 05.05.2014, sumu 968,- eur, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, na účet žalobkyne. Žalobu v časti o zaplatenie finančného zadosťučinenia v sume 500,- eur, zamietol (výrok IV.). Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanej sumu 500,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 500,- eur od 28.08.2016 do zaplatenia, sumu 140,- eur, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku (výrok V.). Vo zvyšujúcej časti vzájomnú žalobu žalovanej zamietol (výrok VI.). Žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania (výrok VII.).

2. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobkyňa sa pôvodne podanou žalobou domáhala určenia neplatnosti právneho úkonu, určenia, že spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov, vydania bezdôvodného obohatenia a neplatnosti spotrebiteľských zmlúv. Dôvodila, že ako spotrebiteľka uzavrela so žalovanou postupne 4 úverové zmluvy: č. XXXXXXXXXX zo dňa 25.09.2013 v sume 500,- eur, č. XXXXXXXXXX zo dňa 20.12.2013 v sume 350,- eur, č. XXXXXXXXXX zo dňa 05.05.2014 v sume 1.000,- eur a č. XXXXXXXXXX zo dňa 27.08.2015 v sume 500,- eur. Ako spotrebiteľka, fyzická osoba nemala právne znalosti a predpokladala, že úverové zmluvy sú legitímne. Dodatočne zistila, že ani na jednej zmluve žalovaná neuviedla RPMN, čo je údaj podstatný, a tým porušila povinnosti dodávateľa a s cieľom oklamať spotrebiteľa. Konanie dodávateľa označila za nekalú obchodnú praktiku. Poukázala, že vzhľadom na aktuálnu judikatúru slovenských i európskych súdov, je takýto úver bezúročný a bez poplatkov, a ona ako poškodený spotrebiteľ má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia.

3. Žalovaná navrhla žalobu zamietnuť ako celok s tým, že v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia vzniesla námietku premlčania, keď uplynula objektívna premlčacia lehota v trvaní 3 rokov, nakoľko žalobkyňa žalobu na súd podala až 24.04.2017. Poukázala, že žalobkyňa nijako nepreukázala možnosť uplatnenia 10-ročnej premlčacej doby. Zároveň si žalovaná uplatnila vzájomným návrhom nárok na zaplatenie sumy 500,- eur ako istiny, úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 500,- eur od 01.01.2016 do zaplatenia, zmluvnej pokuty 33,- eur, poplatkov za upomienku 180,- eur a odplaty vo výške 140,- eur. Poukázala, že je nesporné, že medzi žalobkyňou a žalovanou bola uzavretá úverová zmluva č. XXXXXXXXXX zo dňa 27.08.2015, na základe ktorej žalovaná poskytla žalobkyni finančné prostriedky v sume 500,- eur, pričom do dnešného dňa žalobkyňa neuhradila žalovanej ani jednu splátku.

4. Podaním doručeným súdu dňa 13.09.2017 žalobkyňa zobrala žalobu v časti určenia neplatnosti úverových zmlúv, určenia, že úverové zmluvy sú bezodplatné a bez poplatkov, v časti uloženia povinnosti zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy, späť. Naďalej trvala na vydaní bezdôvodného obohatenia zo spotrebiteľskej zmluvy č. XXXXXXXXXX zo dňa 25.09.2013, v sume 450,- eur, č. XXXXXXXXXX zo dňa 20.12.2013, v sume 346,- eur, č. XXXXXXXXXX zo dňa 05.05.2014, v sume 968,- eur. Zároveň žiadala rozšíriť žalobný petí o vydanie finančného zadosťučinenia v sume 500,- eur.

5. Na podanie žalobkyne reagovala žalovaná podaním doručeným súdu dňa 31.10.2017. Uviedla, že žalobkyňa a žalovaná uzatvorili odplatné zmluvy, na základe ktorých prijala žalobkyňa plnenie, ktoré nie je možné považovať za bezdôvodné obohatenie. Poukázala, že požiadavka primeraného zadosťučinenia nezodpovedá požiadavke všeobecnej spravodlivosti, nakoľko žalobkyňa bola pri plnení z každej jednej zmluvy dlhodobo v omeškaní, a plnenie zo zmluvy č. XXXXXXXXXX nezačala ani splácať a neuhradila ani jednu splátku.

6. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že žalobkyňa v postavení spotrebiteľky uzavrela so žalovanou v postavení dodávateľa postupne 4 zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorých čerpala finančné prostriedky v dohodnutej výške. Prvú Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX uzavrela žalobkyňa dňa 15.09.2013, kde výška úveru bola 500,- eur. Žalobkyňa sa zaviazala zaplatiť v splátkach žalovanej sumu 920,- eur s tým, že celkové náklady spotrebiteľky predstavovali 39,15 % ročne. RPMN bola 107,87 %. Spôsob výpočtu RPMN bol uvedený vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru. Žalobkyňa úver v plnej výške uhradila dňa 05.05.2014. Na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 105200080 zo dňa 20.12.2013, čerpala žalobkyňa úver vo výške 350,- eur a zaviazala sa splatiť žalovanej v splátkach celkom sumu 696,- eur, úrok bol stanovený na výšku 39,15 % a RPMN bola stanovená na 98,86 % ročne. Žalobkyňa

úver splatila dňa 09.06.2015. Zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 05.05.2014, sa žalovaná zaviazala poskytnúť žalobkyni úver v sume 1.000,- eur a žalobkyňa sa zaviazala splatiť úver v mesačných splátkach v celkovej sume 1.968,- eur. Úrok úveru predstavoval 39,15 % ročne a RPMN 96,80 % ročne. Úver žalobkyňa v celom rozsahu uhradila dňa 09.06.2015. Napokon žalobkyňa uzavrela so žalovanou Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 27.08.2015, na základe ktorej žalovaná poskytla žalobkyni finančné plnenie v sume 500,- eur a žalobkyňa sa zaviazala v splátkach vrátiť žalovanej celkom sumu 984,- eur. RPMN bola vypočítaná na 304,10 % ročne. Žalobkyňa neuhradila ani jednu splátku úveru.

7. Na pojednávaní žalobkyňa uviedla, že úverové zmluvy uzavrela v postavení spotrebiteľky, nemala žiadne právne znalosti a nevedela, že úvery sú pre ňu nevýhodné. Úvery splácala, a až neskôr bola upozornená na ich nevýhodnosť. O tom, že sa môže domáhať určenia neplatnosti zmlúv a vydania bezdôvodného obohatenia sa dozvedela asi mesiac pred podaním žaloby. Podľa jej názoru je premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia 10 rokov, nakoľko žalovaná úmyselne porušovala právne predpisy s cieľom obohatiť sa.

8. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa čl. 3 ods. 1, 2, 3, čl. 5, čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov v pôvodnom v znení účinnom do 31.12.2007 (do účinnosti zák. č. 568/2007 Z. z.), § 23a ods. 2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, § 37 ods. 1, § 40 ods. 1, § 52 ods. 1, 2, 3, § 53 ods. 1, 4, § 451 ods. 1, 2, § 456 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 150/2004 Z. z., § 497 Obchodného zákonníka.

9. Poukázal na to, že medzi stranami sporu vznikol záväzkový vzťah, na základe zmlúv o spotrebiteľských úveroch, kde žalobkyňa vystupovala na strane spotrebiteľa a žalovaná na strane dodávateľa. Všetky zmluvy boli uzatvorené na typizovanom tlačive, s obsahom určeným pre široký okruh spotrebiteľa, s vopred určenými zmluvnými podmienkami dodávateľa, ktorých obsah nemohol spotrebiteľ žiadnym spôsobom meniť. Individuálne bola určená iba suma, ktorú žalovaná poskytla žalobkyni vo forme úveru. Žalobkyňa sa pôvodne žalobou domáhala určenia, že úverové zmluvy sú absolútne neplatné, určenie, že sú bezúročné a bez poplatkov. Zmenou žaloby sa žalobkyňa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré mala žalovaná získať na úkor žalobkyne prijatím plnenia z neplatného právneho úkonu a na úkor žalobkyne. Súd vo veci rozhodol niekoľkými výrokmi, ku ktorým jednotlivo uviedol nasledovné:

10. K výroku I.: Podaním doručeným súdu dňa 13.09.2017 zobrala žalobkyňa žalobu späť v časti o určenie, predtým, ako súd otvoril pojednávanie vo veci samej. Pokiaľ žalobca zoberie žalobu celkom, alebo z časti späť, súd konanie zastaví. Vzhľadom na dispozitívny úkon žalobkyne, doručený súdu, ktorého obsahom bolo čiastočné späťvzatie žaloby, súd konanie v tejto časti zastavil.

11. K výroku II.: Žalobkyňa doručila súdu podaním došlým dňa 13.09.2017 zmenu žaloby, na základe ktorej sa domáhala proti žalovanej vydania bezdôvodného obohatenia získaného z jednotlivých zmlúv o spotrebiteľskom úvere, a tiež vyplatenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výška 500,- eur a náhrady trov konania. Žalobca môže so súhlasom súdu meniť žalobu. O prípustnosti zmeny žaloby súd rozhodne spravidla na pojednávaní uznesením. Uznesenie, ktorým súd pripustil zmenu žaloby doručuje subjektom, ak neboli prítomné na pojednávaní. Na pojednávanie dňa 05.02.2018 sa žalovaná nedostavila. Vzhľadom na hospodárnosť konania súd pojednávanie odročil za účelom vyhlásenia rozsudku s tým, že zároveň rozhodne o pripustení zmeny žaloby spolu s rozhodnutím vo veci.

12. K výroku III.: Žalovaná sa k vydaniu bezdôvodného obohatenia vyjadrila písomne podaním doručeným súdu dňa 22.06.2017 a vzniesla námietku premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, keď uviedla, že nárok žalobkyne sa premlčal v objektívnej premlčacej lehote 3 rokov, ktorá začína plynúť od okamihu získania bezdôvodného obohatenia. V prípade plnenia v splátkach plynie premlčacia doba pri každej jednotlivéj splátke zvlášť. Zároveň uviedla, že žalobkyňa nijako nepreukázala možnosť uplatnenia 10-ročnej premlčacej lehoty. S poukazom na hospodárnosť konania súd prvej inštancie uviedol, že prioritne bolo úlohou súdu posúdiť dôvodnosť vznesenej námietky premlčania. Poukázal na to, že pre vydanie bezdôvodného obohatenia plynie tzv. kombinovaná premlčacia lehota - subjektívna a objektívna. Subjektívna premlčacia lehota je 2-

ročná a začína plynúť od momentu, kedy sa poškodený dozvedel o bezdôvodnom obohatení, a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil. Objektívna premlčacia lehota je 3-ročná a plynie od momentu vzniku bezdôvodného obohatenia, bez ohľadu na vedomosť poškodeného. Premlčacie lehoty plynú každá samostatne, nezávisle od seba. Uplynutím jednej premlčacej lehoty, nárok zaniká. To znamená, že ak uplynula napr. objektívna premlčacia lehota, na plynutie subjektívnej lehoty už nie je možné prihliadať. V danom konkrétnom prípade, pri spotrebiteľskom úvere začína plynúť trojročná objektívna premlčacia lehota od poslednej splátky úveru. Ak žalovaná získala bezdôvodné obohatenie zo spotrebiteľskej zmluvy č. 107800013, nakoľko išlo o plnenie v splátkach, plynula pri každej splátke premlčacia doba samostatne. Žalovaná uviedla, že došlé splátky započítavala prednostne na istinu dlhu. Istinu úveru uhradila žalobkyňa piatimi splátkami po 92,- eur do 27.03.2014 v sume 460,- eur + čiastočne splátkou č. 5, dňa 27.04.2014, v sume 40,- eur. Žalobu doručila žalobkyňa súdu dňa 24.04.2017. Splátky zaplatené po 24.03.2017 do 05.05.2014 (kedy bola uhradená posledná splátka) premlčané nie sú. Jedná sa o 5 splátok v sume 460,- eur, pričom ak zoberieme do úvahy, že istina úveru predstavovala 500,- eur, tak na úrokoch a poplatkoch zaplatila žalobkyňa sumu 420,- eur.

Pokiaľ ide u Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 20.12.2013, so splatnosťou prvej splátky 23.01.2014. Posledná splátka úveru bola podľa potvrdenia žalovanej zo dňa 10.06.2015, zaplatená 09.06.2015, čím došlo k posunu splátkového kalendára. Istinu úveru, teda sumu 350,- eur uhradila žalobkyňa dňom 23.07.2014. Následné splátky, ktoré uhradila žalobkyňa v čase od 23.08.2014 do 09.06.2015, premlčané v trojročnej premlčacej lehote nie sú vzhľadom na dátum podania žaloby dňa 24.04.2017. Za obdobie od 24.08.2014 do 09.06.2015 uhradila žalobkyňa sumu 346,- eur.

Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 05.05.2014, na sumu 1000,- eur, počítala so splatnosťou v splátkach po 164,- eur mesačne, s dátumom prvej splátky dňa 28.05.2014. Úver žalobkyňa splatila dňa 09.06.2015. Vzhľadom na podanie žaloby dňa 24.04.2017, nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je v trojročnej premlčacej lehote premlčaný. Po uhradení istiny úveru v sume 1000,- eur, zaplatila žalobkyňa ešte v ďalších splátkach sumu 968,- eur.

Z uvedeného bolo podľa súdu zrejmé, že ani pri jednej z uvedených troch zmlúv, nebol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v objektívnej premlčacej lehote premlčaný. Žalobkyňa právne relevantným spôsobom nepreukázala, že zo strany žalovanej išlo v danom prípade o úmyselné bezdôvodné obohatenie a teda, že na vznesenú námietku premlčania je potrebné aplikovať 10-ročnú premlčaciu dobu.

13. Po tomto závere sa súd prvej inštancie zaoberal prejudiciálne i otázkou platnosti jednotlivých zmlúv, nakoľko žalobkyňa sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia z titulu ich neplatnosti, resp. neplatnosti v časti úrokov a poplatkov zo zmlúv vyplývajúcich. Absolútnu neplatnosť zmlúv ako celku žalobkyňa nepreukázala, nakoľko hoci ide o formulárové zmluvy, kde žalovaná jednostranne určila zmluvné podmienky, žalobkyňa tieto zmluvy slobodne a vážne podpísala, čím prejavila svoju vážnu vôľu byť účastníčkou zmluvného vzťahu so žalovanou. Peniaze poskytnuté úverom riadne prevzala a užívala ich. Všetky zmluvy majú podstatné náležitosti, akými sú jasné a zrozumiteľné označenie zmluvných strán, predmet zmluvy je identifikovaný, je zrejmé, že sa jedná o zmluvy o splátkovom úvere, na základe ktorého poskytuje žalovaná žalobkyňi presne určenú sumu a žalobkyňa sa zaväzuje úver splácať v splátkach určených ich počtom a výškou jednotlivej splátky, s určením konečnej splatnosti úveru. Súd nevidel dôvod na určenie absolútnej neplatnosti úverových zmlúv ako celku, pričom ani žalobkyňa neuviedla dôvod, ktorý by spôsobil absolútnu neplatnosť jednotlivých úverových zmlúv. Spotrebiteľským úverom na účely zákona č. 129/2010 Z. z., je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Podľa § 9 predmetného zákona, medzi náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere patrí i) uvedenie úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru, j) odplatu podľa osobitných predpisov, k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítanú na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej

miery nákladov, l) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

V Zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 25.09.2013, č. XXXXXXXXXX sa uvádza pod ods. 3, že výška RPMN sa vypočítala podľa vzorca uvedeného vo VOP a je 107,87 %. Ďalej uvádza, že spotrebiteľ berie na vedomie, že priemerná hodnota ročnej RPMN na poskytnutý spotrebiteľský úver je ku dňu podpísania zmluvy 39,20 %. V Dohode o plnení v splátkach zo dňa 25.09.2013, ktorá je prílohou zmluvy, je uvedené, že výška priemernej ročnej RPMN na poskytnutý úver je 49,13 % a výška RPMN podľa vzorca uvedeného VOP je 331,65 %. U uvedeného vyplýva, že žalovaná uviedla 4 rôzne hodnoty výšky RPMN, čo je nezrozumiteľné a zmätočné. Na druhej strane však, žalovaná uviedla konkrétnu sumu zodpovedajúcu stanovenej RPMN, ktorú musí žalobkyňa zaplatiť spolu s úrokmi a poplatkami, a to čiastku 163,13 eur a 256,87 eur, spolu 420,- eur. Teda žalobkyňa pri podpise zmluvy presne vedela, akú sumu bude musieť nad rámec istiny úveru zaplatiť, s týmto súhlasila a zmluvu podpísala.

V zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 20.12.2013, je situácia totožná s tým, že výška ročnej RPMN podľa vzorca uvedeného vo VOP je 98,86 % a výška priemernej hodnoty ročnej RPMN je 50,41 %. V Dohode o plnení v splátkach z toho istého dňa sa potom uvádza ročná RPMN 314,02 %. Okrem istiny úveru 350,-eur zaplatila žalobkyňa na nákladoch a poplatkoch sumu 137,03 eur a 208,- eur, spolu 346,- eur.

Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 05.05.2014 uvádza výšku ročnej RPMN podľa vzorca 96,80 % a výšku priemernej hodnoty ročnej RPMN 44,79 %. Žalobkyňa okrem istiny 1.000,- eur, zaplatila na náklady a poplatky žalovanej sumu 968,- eur.

Vo všetkých troch prípadoch náklady spotrebiteľa a poplatky zaplatené žalovanej dosiahli výšku cca 95 % istiny úveru, takže pre žalovanú predstavovali cca 100 % zisk.

14. Súd v ďalšom poukázal na to, že žalovaná je podnikateľ a cieľom podnikania je dosiahnutie zisku. Je to zmysel podnikania, inak by činnosť podnikateľa nebola rentabilná. Avšak všetko musí mať svoje hranice. Požadovať od spotrebiteľa takmer dvojnásobok toho, čo dostal, už nie je zisk, ale úžera. Právny úkon, ktorý sa svojím obsahom prieči dobrým mravom, je neplatný. Rozpor s dobrými mravmi súd potom vzhliadol v stanovenej výške RPMN a výške poplatkov, nakoľko nie je slušným podnikaním pripraviť pre spotrebiteľa také podmienky, ktoré sú absolútne nevýhodné, a dostávajú ho do situácie, kedy je nútený zaplatiť za poskytnutú službu takmer dvojnásobnú cenu. Náklady veriteľa a poplatky spojené s poskytnutím úveru spotrebiteľovi nemôžu dosiahnuť výšku, ktorá sa rovná poskytnutej sume úveru, pretože takéto plnenie veriteľovi je zjavne neprimerané. Žalovaná zneužíva tieseň spotrebiteľa, ktorý potrebuje peniaze, avšak tieto mu poskytuje za absolútne nevýhodných podmienok, čím spôsobuje značnú nerovnováhu v zmluvných právach a povinnostiach a nevýhodu spotrebiteľa využíva vo svoj prospech. Súd takéto správanie sa žalovanej považoval za rozporné s dobrými mravmi a konštatoval, že zmluvné dojednania o výške RPMN, spolu s úrokom, ktoré predstavujú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, sú neplatné.

15. Súd následne uviedol, že bezdôvodné obohatenie je majetkový prospech získaný plnením z neplatného právneho úkonu. Kto majetkový prospech získal, je povinný ho vydať tomu, na koho úkor sa obohatil. Ak súd vyslovil, že plnenie, ktoré žalovaná nadobudla nad rámec zaplatenej istiny úveru, bolo plnením z neplatného právneho úkonu, je žalovaná povinná toto plnenie žalobkyni vydať.

V prípade Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 25.09.2013, č. XXXXXXXXXX, kde istina úveru predstavovala 500,- eur a žalobkyňa zaplatila 920,- eur, je žalovaná povinná vydať sumu 420,- eur.

V prípade Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, zo dňa 20.12.2013, istina úveru predstavovala sumu 350,- eur, žalobkyňa zaplatila 696,- eur, je žalovaná povinná vydať sumu 346,- eur.

V prípade Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, zo dňa 05.05.2014, istina úveru predstavovala sumu 1.000,- eur, žalobkyňa zaplatila 1.960,- eur, je žalovaná povinná vydať sumu 960,- eur.

16. V ďalšom súd uviedol, že žalobkyňa sa zmenou petitu žaloby domáhala proti žalovanej aj zaplata finančného zadosťučinenia v sume 500,- eur. Dôvodnosť tohto nároku však žalobkyňa žiadnym spôsobom nepreukázala, neuviedla právne relevantné dôvody na to, aby jej súd mal finančné zadosťučinenie priznať. Hoci žalovaná porušila práva spotrebiteľa, žalobkyňa neuviedla, aká ujma jej týmto porušením práv vznikla, neuniesla v tejto časti žaloby dôkazné bremeno.

17. Súd poukázal na to, že vzájomnou žalobou doručenou súdu dňa 22.06.2017 sa žalovaná domáhala proti žalobkyni plnenia vyplývajúceho zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, z roku 2015, na poskytnutie finančných prostriedkov v sume 500,- eur, kde žalobkyňa neuhradila ani jednu splátku. Z uvedenej úverovej zmluvy si žalovaná uplatnila nárok na zaplata istiny v sume 500,- eur, úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 500,- eur od 01.01.2016 do zaplata, zmluvnej pokuty vo výške 33,- eur, poplatku za upomienku vo výške 180,- eur a odplaty vo výške 140,- eur. Skúmajúc zmluvu, súd skonštatoval, že sa opäť jedná o typizovanú zmluvu na predtlačenom tlačive, určenú pre väčší okruh spotrebiteľov, kde podmienky určuje výlučne dodávateľ. Žalobkyňa čerpala finančné prostriedky v sume 500,- eur a zaviazala sa ich vrátiť spolu s odplatou a úrokom úveru v sume 484,- eur, celkom sumu 984,- eur. Úrok predstavoval 68,80 %, RPMN 24,67 % a odplata za poskytnutie úveru 140,- eur. Žalobkyňa sa zaviazala vrátiť uvedené do 27.08.2016, avšak neuhradila ani jednu splátku. Žalovaná zaslala žalobkyni upomienku datovanú dňa 27.01.2017, kde vyzvala žalobkyňu na zaplata dlžných súm, ktorých výšku k uvedenému dátumu vyčíslila na sumu 2.332,85 eur. V danom prípade nemožno hovoriť o neplatnosti zmluvy, nakoľko zmluva z hľadiska náležitostí obsahovala všetko v zmysle zákona 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Z hľadiska všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka išlo o platný dvojstranný právny úkon. Súd skúmal i existenciu neprijateľných zmluvných podmienok v zmluve a konštatoval, že tak ako i v ostatných zmluvách, aj tu sa žalobkyňa zaviazala na poskytnutie plnenia v takmer dvojnásobku poskytnutých finančných prostriedkov, teda 484,- eur. Úrok 68,80 % bol stanovený vo výške, ktorá predstavovala neprijateľné znevýhodnenie spotrebiteľa, a teda bolo možné zopakovať, že bol stanovený vo výške odporujúcej dobrým mravom. Vo vzájomnej žalobe jeho zaplata však žalovaná nepožadovala. Z hľadiska dôvodnosti jednotlivých nárokov žalovanej súd uviedol, že nárok na zaplata istiny úveru v sume 500,- eur bol plne dôvodný. Žalobkyňa bola povinná žalovanej vrátiť sumu, ktorú si od nej požičala. Opačný záver by bol porušením práva žalovanej a nemal by právnu oporu. Žalobkyňa bola v plnení žalovanej v omeškani, preto bolo namieste i zaplata úroku z omeškania v zákonnej výške 5,05 % ročne z istiny. Žalobkyňa neuviedla, kedy došlo k vyhláseniu splatnosti úveru ako celku, avšak úver bol splatný najneskôr do 27.08.2016, takže úrok z omeškania súd priznal žalovanej od 28.08.2016 do zaplata (žalovaná požadovala od 01.01.2016, avšak moment začiatku omeškania nedefinovala).

Za nedôvodnú časť vzájomnej žaloby súd ustálil nárok na zaplata zmluvnej pokuty, poplatkov za upomienky a odplaty za poskytnutie úveru. Uviedol, že súdy už mnohokrát judikovali, a to i na úrovni Únie, že zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve, ktorá obsahuje povinnosť spotrebiteľa zaplatať zmluvnú pokutu dojednanú paušálne a nie individuálne, pričom táto povinnosť je stanovená jednostranne zo strany dodávateľa, je neplatná. Ustanovenie o povinnosti zaplatať za každú upomienku poplatok 30,- eur je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože predstavuje absolútne neadekvátne znevýhodňovanie spotrebiteľa, ktorý je sankcionovaný neprímeranou sumou, ktorej nekorešponduje žiadne protiplnenie. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprímeraná (napr. neprímeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s "ratio legis" zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. 87/1995 Z. z.). Za neprijateľnú sa považuje aj zmluvná podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch - rozsudok Krajského súdu Prešov z 21. novembra 2012, sp. zn. 18Co/109/2011). RPMN vo výške 28 % predstavuje odplatu pri poskytnutí finančných prostriedkov a zodpovedá čiastke 140,-eur. Odplata pri úveroch a pôžičkách poskytnutých spotrebiteľovi nesmie prevyšovať najvyššiu prípustnú výšku odplaty určenú nariadením vlády č. 87/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov. Najvyššia prípustná výška odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi (s výnimkou lízingu s havarijným poistením a úverov a pôžičiek so splatnosťou kratšou ako 3 mesiace, alebo ktorých výška nepresahuje 100,- eur) je stanovená ako dvojnásobok naposledy zverejnenej

priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novo poskytnutých spotrebiteľských úverov. Pri splatnosti úveru od 6 - 12 mesiacov je maximálna možná RPMN 33,82 %, pri splatnosti úveru od 1 - 5 rokov je to 27,66 % ročne. Úver, ktorý čerpala žalobkyňa bol splatný v lehote 12 mesiacov, takže preň platila maximálna RPMN do 33,82 %. V zmluve bola RPMN stanovená na 24,67 %, čo je menej ako maximálna povolená hranica. To znamená, že žalovanej vznikol nárok na jej zaplatenie.

18. Zhrňujúc nároky žalovanej uplatnenej vzájomnou žalobou, mal súd za to, že žalovanej vznikol nárok na zaplatenie sumy 500,- eur, spolu s úrokom z omeškania 5,05 % ročne zo sumy 640,- eur od 28.08.2016 do zaplatenia a sumy 140,- eur, pričom vo zvyšujúcej časti bola vzájomná žaloba nedôvodná.

19. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 C.s.p.. Navyše žalobkyňa ani žalovaná si náhradu trov konania neuplatnili.

20. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalobkyňa aj žalovaná.

21. Žalobkyňa odvolaním napadla výrok, ktorým súd vyhovel vzájomnej žalobe žalovanej (výrok V.) - aj to len v časti priznaného úroku z omeškania a odplaty 140,- eur. Nesúhlasila s rozhodnutím, že žalovaná má nárok na úroky z omeškania a nárok na odplatu vo výške 140,- eur. Podľa nej predmetná úverová zmluva neobsahuje náležitosti zákona č. 129/2010 Z. z. (§ 9 ods. 2). V zmluve nie je uvedená RPMN týkajúca sa predmetného spotrebiteľského úveru. Je tam síce uvedená RPMN, ale týka sa len odplaty a nie celého úveru. Skutočná RPMN je uvedená až v Dohode o plnení v splátkach, a to vo výške úžerníckych 304,10 %, čo je v rozpore s dobrými mravmi. Žalobkyňa potom nesúhlasí s tvrdením súdu, že RPMN a odplata boli správne. Nie je to správne, nakoľko žalovaná v zmluve zadefinovala dve odplaty, a to za poskytnutie úveru vo výške 140,- eur a úrok z úveru vo výške 344,- eur. Čiže tu ide vlastne o dve odplaty pre žalovanú zadefinované v jednom spotrebiteľskom úvere. Čiže odplata je tu iba jedna, a to vo výške 140,- eur + 344,- eur = 484,- eur. Predmetná zmluva je potom sankcionovaná bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou už len z dôvodu, že v zmluve nie je uvedený hlavný a dôležitý ukazovateľ zo zákona č. 129/2010 Z. z. (§ 9 ods. 2 písm. k/) - a to je RPMN. Skutočná RPMN je uvedená v dohode o plnení v splátkach, a to vo výške 304,10 %. Dojednaná odplata potom predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko je neurčitá a nezrozumiteľná, a žalovaná týmto obchádza zákon, a to navýšením odplaty neprimeranou sumou k výške poskytnutého úveru. Žalovaná teda nemá nárok na úroky z omeškania, ani na zaplatenie odplaty vo výške 140,- eur. Má nárok len na zaplatenie istiny. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti napadnutého výroku (výroku V.) zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

22. Žalovaná odvolaním napadla výrok III., ktorým súd prvej inštancie priznal žalobkyni titulom bezdôvodného obohatenia sumy 420,- eur, 346,- eur a 968,- eur. Namietala, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) Civilného sporového poriadku tým, že súd prvej inštancie rozsudok nedostatočne odôvodnil (najmä tým, že sa nevysporiadal s argumentáciou žalovanej a iba nekriticky prevzal argumentáciu žalobkyne), čím odňal žalovanej možnosť konať pred, ďalej že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a napokon rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedla, že v danej veci zo zmlúv o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobkyňa plnila na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, predmetná zmluva o úvere nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.), a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. Žalovaná razantne odmieta, že by z jej strany došlo k bezdôvodnému obohateniu. K premlčaniu uviedla, že vydania bezdôvodného obohatenia sa žalobkyňa v zmysle ustanovení OZ môže domáhať v subjektívnej (dvojročnej) lehote, najneskôr však do uplynutia 3-ročnej objektívnej premlčacej lehoty. Ich začiatok je upravený odlišne. Tieto dve premlčacie doby začínajú plynúť, plynú a končia sa nezávisle od seba. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Žalobkyňa svoj návrh na súde uplatnila až dňa 24.04.2017, čo nebolo sporným. Požadovaný nárok žalobkyne zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX sa stal premlčaný v subjektívnej premlčacej lehote v celom rozsahu dňa 24.11.2016. Okrem splátky vo výške 58,- eur zo dňa 09.06.2015. Nakoľko posledná premlčaná splátka v subjektívnej premlčacej lehote z predmetnej zmluvy bola zo dňa 24.11.2014.

Žalovaná má za to, že žalobkyni zo zmluvy o úvere subjektívna premlčacia lehota začala plynúť odo dňa 26.08.2014, vzhľadom k skutočnosti, že od 26.08.2014 (uhradením istiny vo výške 350,- eur) mala žalobkyňa vedomosť o bezdôvodnom obohatení, nakoľko žalovanej uhrádzala sumy nad rámec istiny, ktorými sa hradili úroky a poplatky. A zároveň sú premlčané v subjektívnej premlčacej lehote aj nasledujúce úhrady.

Prehľad premlčaných splátok zo zmluvy o úvere: Spolu

Por. č. Dátum Suma

1.	21.01.2014	58,00	58,00	
2.	18.02.2014	58,00	116,00	
3.	27.03.2014	58,00	174,00	
4.	24.04.2014	58,00	232,00	
5.	05.05.2014	58,00	290,00	
6.	17.06.2014	58,00	348,00	
7.	26.08.2014	116,00	464,00	uhradenie istiny
8.	08.09.2014	58,00	522,00	
9.	03.11.2014	58,00	580,00	
10.	24.11.2014	58,00	638,00	

Žalovaná poukázala na to, že požadovaný nárok žalobkyne zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX sa stal premlčaný v subjektívnej premlčacej lehote v celom rozsahu dňa 05.05.2016. Nakoľko posledná premlčaná splátka v subjektívnej premlčacej lehote z predmetnej zmluvy bola zo dňa 05.05.2014.

Žalovaná mala za to, že žalobkyni zo zmluvy o úvere subjektívna premlčacia lehota začala plynúť odo dňa 27.03.2014, vzhľadom k skutočnosti, že od 27.03.2014 (uhradením istiny vo výške 500,- eur) mala žalobkyňa vedomosť o bezdôvodnom obohatení, nakoľko žalovanej uhrádzala sumy nad rámec istiny, ktorým sa hradili úroky a poplatky. A zároveň sú premlčané v subjektívnej premlčacej lehote aj nasledujúce úhrady:

Prehľad premlčaných splátok zo zmluvy o úvere:

Por. č. Dátum Suma Spolu

1.	18.10.2013	92,00	92,00	
2.	20.11.2013	92,00	184,00	
3.	16.12.2013	92,00	276,00	
4.	21.01.2014	92,00	368,00	
5.	18.02.2014	92,00	460,00	
6.	27.03.2014	92,00	552,00	uhradenie istiny
7.	24.04.2014	92,00	644,00	
8.	05.05.2014	276,00	920,00	

Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Skutočná vedomosť žalobkyne o tom, kto na jej úkor získal majetkový prospech a v akej výške, predstavuje vedomosť o rozhodujúcich skutkových okolnostiach. Podľa § 2 zákona č. 1/1993 Z. z. Zbierke zákonov Slovenskej republiky, o všetkom čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka, domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná. Vedomosť o obsahu práva je ovládaná zásadou neznalosť práva neospravedlňuje. Znalosť práva sa u jeho adresátov nevyvrátiteľne predpokladá a inak tomu ani nemôže byť ani v prípade posudzovania jeho znalostí ako východiska pre vedomosť o bezdôvodnom obohatení. Za okamih vzniku skutočnej vedomosti o obsahu práva je potrebné považovať deň účinnosti právneho predpisu. Vedomosť o tom, že zmluva neobsahuje požadované údaje je potrebné na strane žalobkyne viazať k okamihu podpisu zmluvy. Podpis predstavuje prejav súhlasu s písomným právnym úkonom. Ako prejav súhlasu logicky zahŕňa aj prejav znalostí obsahu.

Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch bol vyhlásený v Zbierke zákonov a dňom jeho uverejnenia platí domnienka, že sa stal známym pre každého, koho sa týka. Treba preto vychádzať z toho, že žalobkyňa v čase uzatvorenia zmluvy sa dozvedela, že ak v zmluvách chýbajú obligatórne náležitosti požadované zákonom č. 129/2010 Z. z., úver je bezúročný a bez poplatkov. Žalobkyňa sa reálne dozvedela, že na jej úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu dňom, v ktorom zaplatila sumu nad

rámec istiny. Rovnaký názor týkajúci sa vedomosti
zastáva aj Najvyšší súd SR rozhodnutím sp. zn.
5 Cdo 121/2009.

o bezdôvodnom obohatení spotrebiteľa
1 Cdo 67/2011, ako aj sp. zn.

Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia, t. j. nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To kedy oprávnený, získal informácie o právnej stránke možnosti domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia (napr. o tom, ako môže právne kvalifikovať jeho nárok), nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné (záver z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 67/2011). To, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako jeho nárok vyplývajúci z týchto skutkových okolností možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. To znamená, že oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil, keď získa znalosť tých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie. Rozhodujúcim pritom je zákon č. 129/2010 Z. z., priamo ustanovuje kedy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Bolo by neprimeranou ochranou práva spotrebiteľa a porušenie základnej zásady CSP, ktorou je rovnosť strán, pokiaľ by bol začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby posunutý na deň, kedy sa od svojho právneho zástupcu dozvedel, že žalovaný sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil.

K rovnakým názorom dospel aj Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 121/2009, ktorý v odôvodnení konštatoval, že pre začiatok behu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodný deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal.

Pre záver dozvedieť sa o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o tom, kto ho získal, je vždy rozhodujúce zistenie „skutkového stavu“ (teda nie posúdenie jeho právnej kvalifikácie) - rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 169/2017.

O určení zmluvy za neplatnú resp. o bezúročnej a bez poplatkovej úverovej zmluvy vzhľadom na nevyvrátiteľnú právnu domnienku znalosti právnych predpisov mala žalobkyňa podľa § 2 zákona č. 1/1993 Z. z. vedomosť už pri podpise zmluvy o úvere, rovnako mala vedomosť už pri podpise úverovej zmluvy o tom, kto je veriteľom zo zmluvy, o tom, komu a kedy jednotlivé splátky úveru spláca. Žalobkyňa od svojho právneho zástupcu získala iba vedomosť o právnom posúdení veci, čo však nemožno stotožniť s dozvedením sa o rozhodujúcich skutkových okolnostiach pre účely zistenia vzniku bezdôvodného obohatenia. Na základe tejto skutočnosti začala plynúť subjektívna lehota zaplatením príslušnej splátky úveru nad rámec zákonom ustanovenej povinnosti (Okresný súd Bratislava I sp. zn. 7 C 195/2012, zo dňa 30.06.2016). Tým, že splátky úveru uhrádza sám dlžník v jemu uznannej výške, je možné úsudok v okamihu platenia sumy zodpovedajúcej istiny, urobiť na základe jednoduchého matematického výpočtu. Preto sa musí dlžník dozvedieť o tom, že platí veriteľovi nad rámec poskytnutej istiny súčasne s okamihom, kedy uhradí splátku, ktorou poskytnutú istinu prvýkrát preplatí. Vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení spočívajúce v platbách na úroky a poplatky úveru, ktorý bol bezúročný a bez poplatkov v dôsledku sankcie zakotvenej v právnej úprave spotrebiteľských úverov, vzniká v zásade v okamihu prvej platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny (Krajský súd Trenčín sp. zn. 5 Co 351/2016, zo dňa 17.05.2017).

Je teda nesporné, že sa žalobkyňa dozvedela o bezdôvodnom obohatení dňom uhradenia sumy nad rámec istiny, podľa nevyvrátiteľnej právnej domnienky uvedenej v § 2 zákona č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky. A teda nárok žalobkyne je premlčaný v subjektívnej premlčacej dobe v celom rozsahu.

V ďalšom sa žalovaná vyjadrila k zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXX. V tomto smere uviedla, že dňa 05.05.2014 uzatvorila žalovaná s dlžníkom Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXX, na základe ktorej bol poskytnutý úver vo výške 1.000,- eur, zvýšený o príslušný poplatok 968,00 eur, teda spolu sa dlžník zaviazal zaplatiť čiastku 1.968,- eur.

Zákon č. 129/2010 Z. z. považuje zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov v prípade, ak dôjde k naplneniu § 11 (1). Nakoľko nedošlo k naplneniu dôvodov, na ktoré napokon ani priamo žalobkyňa nepoukázala, nemožno zmluvu o spotrebiteľskom úvere považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov je jasne uvedená priamo na prednej strane zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 105200091, je na prednej strane uvedené nasledovné:

„Spotrebiteľ sa zaväzuje zaplatiť celkovú čiastku 1.968 eur, ak nie je dohodnuté inak do 28.4.2015 na účet veriteľa špecifikovaný vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru alebo v hotovosti mandatárovi. Vzhľadom na uvedené sa zmluvné strany dohodli, že doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľskej zmluvy nastane dňa 28.4.2015.“

Z vyššie uvedeného vyplýva, že nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Dlžník sa zmluvou o spotrebiteľskom úvere zaviazal k úhrade jednej splátky vo výške 1.968,- eur s termínom splatnosti dňa 28.04.2015.

Nie je preto možné hovoriť o akejkoľvek absencii náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Žalobkyňa v danom prípade nesie dôkazné bremeno a jej úlohou je preukázať, v čom spočíva nesprávne uvádzanie RPMN, nakoľko RPMN neabsentuje, a teda bol by to jediný dôvod, prečo by bolo možné vyhlásiť zmluvu o spotrebiteľskom úvere za bezúročnú a bez poplatkov. Výška RPMN je vypočítaná v zmysle prílohy č. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. podľa vzorca platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvy s uvedenými vstupnými údajmi, ktoré sú uvedené na zmluve.

Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis. Vykonávacím predpisom je Nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Ak dôjde k poskytnutiu peňažných prostriedkov spotrebiteľovi v období po 31. máji 2014 a pred 1. septembrom 2014, odplata sa na účely tohto nariadenia vlády rozumie odplata obvykle požadovaná bankami a pobočkami zahraničných bánk za úvery alebo pôžičky v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy a za najvyššiu prípustnú výšku odplaty sa považuje odplata, ktorá nesmie prevýšiť dvojnásobok úrokových mier úverov pre domácnosti zverejňovaných na webovom sídle Národnej banky Slovenska ako súčasť úrokovej štatistiky za prvý mesiac kalendárneho štvrťroka predchádzajúceho uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy; úverom alebo pôžičkou sa rozumie aj obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi. K uvedenému žalovaná poukázala na záver rozhodovacej praxe, podľa ktorého „u nebankových subjektov nemožno obvyklú výšku úroku odvodzovať od výšky úroku požadovaného bankami. Podľa Vrchného súdu v Prahe je u nebankových subjektov potrebné postupovať inak. V týchto prípadoch sú kedykoľvek poskytované pôžičky alebo úvery osobám, ktoré by pôžičku či úver od banky nedostali pre isté riziko spojené s osobou dlžníka. Je nutné vziať do úvahy, že v prípade týchto peňažných prostriedkov je požadované v porovnaní s bankami menšie zabezpečenie a požiadavky klientov sú vybavované omnoho pružnejšie, ako tomu býva u konzervatívnejších bánk, čo je ale vzhľadom na ich zameranie pochopiteľné. Preto je logické, že s ohľadom na výrazne vyššie podnikateľské riziko sú úroky požadované týmito nebankovými veriteľmi tiež vyššie ako obvyklé bankové úroky. Pre zistenie obvyklého úroku pre tento typ pôžičky je nutné zistiť, aká výška úrokov bola požadovaná obdobnými podnikateľskými subjektami v prípade zmlúv o krátkodobej pôžičke a úvere v určitom období (rozhodnutie Vrchného súdu v Prahe sp. zn. 12 Cmo 95/2005, publikované v Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník I. § 1 až 459. Komentár. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, s. 67-68; pričom treba zdôrazniť, že ide o najuznávanejší komentár v ČR, ktorého autormi sú sudcovia NS ČR)“.

Žalobkyňa v prípade, že po podpise zmluvy o spotrebiteľskom úvere nadobudla pocit, že podpísala nevýhodnú zmluvu, alebo že odplata, úrok či ročná percentuálna miera nákladov je vysoká, mala právo odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní odo dňa uzavretia zmluvy o

spotrebiteľskom úvere. Uvedené právo žalobkyňa nevyužila, z čoho jednoznačne vyplýva, že súhlasila s obsahom zmluvy o spotrebiteľskom úvere a so všetkými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úvere. Ak teda žalobkyňa namieta výšku odplaty za poskytnutie a vrátenie peňažných prostriedkov, znáša v tomto smere dôkazné bremeno a musí preukázať, že v čase a mieste uzavretia zmluvy, išlo o odplatu, ktorá výrazne (podstatne) vybočovala z trhového priemeru odplát poskytovaných inými subjektami poskytujúcimi financovanie z vlastných zdrojov (tak ako žalovaná).

Je teda zrejmé, že slovenské právo a slovenský zákonodarca poplatok za spracovanie zmluvy nielenže pripúšťa, ale aj výslovne uvádza.

Čo sa týka poplatku za poskytnutie úveru, ten nie je podľa žalovanej neprimerane vysoký, vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná je nebankovým subjektom, ktorej riziko podnikania, ako aj podnikateľské náklady, sú rozdielne - vyššie oproti bankám.

Žalobkyňa uvádza, že poplatok za poskytnutie úveru je úžerný a táto skutočnosť je podľa nej zrejماً už na prvý pohľad. Z toho logicky vyplýva, že žalobkyňa, resp. dlžník si musel byť vedomý príslušného poplatku už pri samom podpise zmluvy.

Pokiaľ ide o samotnú výšku príslušného poplatku, tento v čase uzatvorenia zmluvy o úvere dlžníkovi (žalobkyni) vyhovoval, keďže nič voči jeho výške nenamietala, zmluvu o úvere uzatvorila a peňažné prostriedky od žalovanej prostredníctvom obchodného zástupcu prevzala. Teda bolo na dobrovoľnom rozhodnutí žalobkyne, či na dané podmienky úverovej zmluvy pristúpi alebo nie.

V závere odvolania žalovaná poukázala na rozsudok Súdneho dvora z 09.11.2016 C - 42/15, ktorý uvádza vo svojom závere nasledovné:

Článok 10 ods. 1 a 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS v spojení s článkom 3 písm. m) tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že: zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 uvedenej smernice, musia byť vyhotovené písomne alebo na inom trvalom nosiči, nebráni tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej úprave stanovil na jednej strane, že zmluva o úvere, ktorá patrí do pôsobnosti smernice 2008/48 a ktorá je vypracovaná písomne, musí byť podpísaná zmluvnými stranami, a na druhej strane, že táto požiadavka podpísania sa vzťahuje na všetky náležitosti tejto zmluvy uvedené v čl. 10 ods. 2 tejto smernice

Článok 10 ods. 2 písm. h) smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok

Článok 10 ods. 2 písm. h) a i) smernice 2008/48 sa majú vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 tejto smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave.

Článok 23 smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovil, že v prípade, ak zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 tejto smernice, táto zmluva sa bude považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov, pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku."

Z týchto dôvodov žalovaná navrhla, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku III. a v rozsahu zrušenia mu vec vrátil na ďalšie konanie.

Pokiaľ ide o odvolanie žalobkyne proti časti výroku V. - t. j. v časti priznaného úroku z omeškania a odplaty 140,- eur, žalovaná navrhla v tejto časti napadnutý rozsudok potvrdiť.

23. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovanej písomne nevyjadрила.

24. Odvolací súd preskúmal vec súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), túto prejednal bez nariadenia pojednávania, nakoľko pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť resp. zopakovať dokazovanie), pričom dospel k záveru, že odvolania žalobkyne ani žalovanej neboli dôvodné, a preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch, ako vecne správny, potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 C.s.p.). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 6. septembra 2022. O termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu, upovedomené zákonným spôsobom.

25. Pokiaľ ide o odvolanie žalovanej, toto smerovalo proti výroku III. napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyňi z titulu vydania bezdôvodného obohatenia zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere - zmluvy č. XXXXXXXXXX, zo dňa 25.09.2013, sumu 420,- eur, zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXX, zo dňa 20.12.2013, sumu 346,- eur a zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, zo dňa 05.05.2014, sumu 968,- eur, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, na účet žalobkyne.

Argumentácia žalovanej v odvolaní v podstate smerovala k tomu, že:

1/ na strane žalovanej nedošlo k bezdôvodnému obohateniu, nakoľko žalobkyňa plnila na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, zmluva o úvere nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.), a napokon majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov,

2/ nároky žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia sú premlčané, a to uplynutím dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty s tým, že žalobkyňa sa dozvedela o bezdôvodnom obohatení dňom uhradenia sumy nad rámec istiny, podľa nevyvrátiteľnej právnej domnienky uvedenej v § 2 zákona č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov SR.

26. Pokiaľ ide o samotné bezdôvodné obohatenie (jeho skutkovú podstatu), odvolací súd v tomto smere poukazuje na závery nálezu Ústavného súdu SR z 12. mája 2020, sp. zn. III. ÚS 43/2020, v zmysle ktorého „Bezúročnosť úveru nastupujúca ako ex lege dôsledok porušenia konkrétnych ustanovení zákona o spotrebiteľskom úvere, má v prípade spotrebiteľovho plnenia nad rámec požičanej istiny ten následok, že na strane prijímajúceho veriteľa vzniká bezdôvodné obohatenie. Jeho základ je daný porušením zákona už v priebehu kontraktačnej fázy, pričom však toto porušenie nemá vplyv na platnosť spotrebiteľskej zmluvy ako takej. Zmluvný vzťah je v takomto prípade založený relevantným právnym titulom, na základe ktorého sú zmluvné strany povinné si navzájom plniť (aj keď zo strany spotrebiteľa v obmedzenom rozsahu, nekorešpondujúcom s ustanoveniami zmluvy o úrokoch, poplatkoch)".

27. V danej veci bol predmetom konania nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia zo strany žalovanej. Žalobkyňa s ňou uzatvorila viaceré zmluvy o spotrebiteľských úveroch, ktoré však neobsahovali všetky zákonom o spotrebiteľských úveroch vyžadované náležitosti, a preto sa považujú za bezúročné a bez poplatkov, pričom však žalobkyňa žalovanej vrátila viac ako len požičané istiny, čím sa žalovaná bezdôvodne obohatila, keď od žalobkyne prijala plnenia, na ktoré nárok nemala.

Súd prvej inštancie pri právnej kvalifikácii žalovaného plnenia ako bezdôvodného obohatenia vychádzal z toho (a uvedené v odvolaní žalovaná ani nenamietala), že síce nevidel dôvod na určenie absolútnej neplatnosti úverových zmlúv ako celku, avšak v jednotlivých úverových zmluvách žalovaná uviedla až 4 rôzne hodnoty výšky RPMN, čo bolo nezrozumiteľné a zmätočné (v zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 25.09.2013, č. XXXXXXXXXX sa uvádza pod ods. 3, že výška RPMN sa vypočítala podľa vzorca uvedeného vo VOP a je 107, 87 %, ďalej sa uvádza, že spotrebiteľ berie na vedomie, že priemerná hodnota ročnej RPMN na poskytnutý spotrebiteľský úver je ku dňu podpísania zmluvy 39,20 %, v Dohode o plnení v splátkach zo dňa 25.09.2013, ktorá je prílohou zmluvy je uvedené, že výška priemernej ročnej RPMN na poskytnutý úver je 49,13 % a výška RPMN podľa vzorca uvedeného VOP je 331,65 %, v zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, zo dňa 20.12.2013, bola situácia totožná s tým, že výška ročnej RPMN podľa vzorca uvedeného vo

VOP je 98,86 % a výška priemernej hodnoty ročnej RPMN je 50,41 %, v Dohode o plnení v splátkach z toho istého dňa sa potom uvádzala ročná RPMN 314,02 %, v zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, zo dňa 05.05.2014, sa uvádzala výška ročnej RPMN podľa vzorca 96,80 % a výška priemernej hodnoty ročnej RPMN 44,79 %). Ďalej uviedol, že vo všetkých troch prípadoch náklady spotrebiteľa a poplatky zaplatené žalovanej dosiahli výšku cca 95 % istiny úveru, takže pre žalovanú predstavovali cca 100 % zisk. Súd prvej inštancie poukázal na to, že požadovať od spotrebiteľa takmer dvojnásobok toho, čo dostal, už nie je zisk, ale úžera, pričom právny úkon, ktorý sa svojím obsahom prieči dobrým mravom, je úkonom neplatným. Rozpor s dobrými mravmi súd potom vzhliadol v stanovenej výške RPMN a výške poplatkov, nakoľko podľa neho nie je slušným podnikaním pripraviť pre spotrebiteľa také podmienky, ktoré sú absolútne nevýhodné a dostávajú ho do situácie, kedy je nútený zaplatiť za poskytnutú službu takmer dvojnásobnú cenu. Žalovaná tak zneužíva tiešeň spotrebiteľa, ktorý potrebuje peniaze, avšak tieto mu poskytuje za absolútne nevýhodných podmienok, čím spôsobuje značnú nerovnováhu v zmluvných právach a povinnostiach, a nevýhodu spotrebiteľa využíva vo svoj prospech. Súd potom takéto správanie sa žalovanej považoval za rozporné s dobrými mravmi a konštatoval, že zmluvné dojednania o výške RPMN, spolu s úrokom, ktoré predstavujú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, sú neplatné. Súd preto považoval plnenie, ktoré žalovaná nadobudla nad rámec zaplatenej istiny úveru, za plnenie z neplatného právneho úkonu, ktoré bola žalovaná povinná žalobkyni vydať. V prípade Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 25.09.2013, č. XXXXXXXXXX, išlo o sumu 420,- eur (istina úveru 500,- eur, žalobkyňa zaplatila celkom sumu 920,- eur, výška bezdôvodného obohatenia potom predstavuje sumu 420,- eur). V prípade Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, zo dňa 20.12.2013, išlo o sumu 346,- eur (istina úveru 350,- eur, žalobkyňa zaplatila celkom sumu 696,- eur, výška bezdôvodného obohatenia potom predstavuje sumu 346,- eur). V prípade Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, zo dňa 05.05.2014, išlo o sumu 960,- eur (istina úveru 1.000,- eur, žalobkyňa zaplatila celkom sumu 1.960,- eur, výška bezdôvodného obohatenia potom predstavuje sumu 960,- eur).

28. Žalovaná potom tieto závery súdu prvej inštancie v odvolaní nenapádala (v podstate len vo všeobecnosti napádala neexistenciu samotnej skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia a tvrdila len to, že k plneniu došlo na základe platnej úverovej zmluvy, a iba vo vzťahu k zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 105200091 namietala nesprávne závery súdu prvej inštancie), a preto z nich pri svojom rozhodovaní vychádzal i odvolací súd s tým, že v danom prípade sa teda jednalo o skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia spočívajúci v plnení na základe neplatnej zmluvy (resp. jej časti). Ako už vyslovil ústavný súd vo svojom náleze z 12. mája 2020, sp. zn. III. ÚS 43/2020 „nemožno pochybovať o tom, že bezúročnosť úveru nastupujúca ako ex lege dôsledok porušenia konkrétnych ustanovení zákona o spotrebiteľskom úvere, a tak majúca v prípade spotrebiteľovho plnenia nad rámec požičanej istiny ten následok, že na strane prijímajúceho veriteľa vzniká bezdôvodné obohatenie, je špecifickým predpokladom vzniku bezdôvodného obohatenia. Jeho základ je daný porušením zákona už v priebehu kontraktáčnej fázy, pričom však toto porušenie nemá vplyv na platnosť spotrebiteľskej zmluvy ako takej. Zmluvný vzťah je v takomto prípade založený relevantným právnym titulom, na základe ktorého sú zmluvné strany povinné si navzájom plniť (aj keď zo strany spotrebiteľa v obmedzenom rozsahu, nekorešpondujúcom s ustanoveniami zmluvy o úrokoch, poplatkoch)". Keďže i súd prvej inštancie vyslovil (z dôvodu rôznych výšok RPMN v jednotlivých úverových zmluvách - vrátane zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, zo dňa 05.05.2014, kde sa uvádzala výška ročnej RPMN podľa vzorca 96,80 % a výška priemernej hodnoty ročnej RPMN 44,79 %), že rôzne hodnoty výšky RPMN, spôsobovali ich nezrozumiteľnosť a zmätočnosť a tým ex lege nastupujúcu bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutých spotrebiteľských úverov, bolo v danom prípade základom pre uloženie povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni sumy priznané vo výroku III. napadnutého rozsudku, bezdôvodné obohatenie.

Nad rámec uvedeného mal súd prvej inštancie navyše za to, že vo všetkých troch prípadoch náklady spotrebiteľa a poplatky zaplatené žalovanej dosiahli výšku cca 95 % istiny úveru, takže pre žalovanú predstavovali cca 100 % zisk. Súd prvej inštancie túto skutočnosť potom vyhodnotil ako úžeru a aj z tohto dôvodu považoval v tejto časti právne úkony spotrebiteľských zmlúv za neplatné a rozporné s dobrými mravmi a plnenie nad rámec zaplatených istín úveru za bezdôvodné obohatenie (z neplatného právneho úkonu).

Žalovaná v tomto smere síce poukazovala na závery rozhodnutia Vrchného súdu v Prahe, sp. zn. 12 Cmo 95/2005 (o vyššom riziku pri poskytovaní spotrebiteľských úverov nebankovým subjektom),

avšak k tomu odvolací súd uvádza, že samotné vyššie riziko pri poskytovaní spotrebiteľských úverov nebankovým subjektom automaticky neznamená, že zisk vo výške 95 % je v poriadku, resp. že takýto zisk by nemohol byť úžerou. Ani samotná žalovaná neposkytla argumentáciu v tom smere, že by zisk vo výške 95 % nebol úžerou. Odvolací súd teda nespochybňuje, že žalovaná išla pri poskytovaní spotrebiteľského úveru do väčšieho rizika ako banka, avšak sa zároveň zhoduje so súdom prvej inštancie, že zisk až vo výške 95 % úžerou nepochybne je.

29. Možno teda uzavrieť, že odvolacia argumentácia žalovanej ohľadne neexistencie skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia nebola dôvodnou, keď súd prvej inštancie správne vyhodnotil časti úverových zmlúv za neplatné a nároky nad rámec požičaných istín z nich, považoval za bezdôvodné obohatenie (viď závery ústavného súdu v náleze z 12. mája 2020, sp. zn. III. ÚS 43/2020).

30. Odvolací súd sa v ďalšom zamerá na posúdenie, či tieto nároky na vydanie bezdôvodného obohatenia boli/neboli premlčané z dôvodu uplynutia subjektívnej 2-ročnej premlčacej lehoty. Úvodom odvolací súd poznamenáva, že súd prvej inštancie premlčanie priznaných nárokov posudzoval výlučne z hľadiska plynutia objektívnej 3-ročnej premlčacej lehoty, pričom dospel k záveru, že tieto nároky premlčané neboli. Odvolací súd sa potom správnosťou týchto záverov súdu prvej inštancie nezaoberal, nakoľko žalovaná v podanom odvolaní ich preskúmanie nežiadala a jej odvolacia argumentácia v tomto smere viedla len k posúdeniu ich premlčania z hľadiska plynutia subjektívnej 2-ročnej (teda nie objektívnej 3-ročnej) premlčacej lehoty. Žalovaná mala za to, že nároky žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia (priznané výkonom III. napadnutého rozsudku) sú premlčané, a to uplynutím dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty s tým, že žalobkyňa sa dozvedela o bezdôvodnom obohatení dňom uhradenia sumy nad rámec istiny, podľa nevyvrátiteľnej právnej domnienky uvedenej v § 2 zákona č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

31. Pokiaľ ide o plynutie 2-ročnej subjektívnej premlčacej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia, odvolací súd v tomto smere poukazuje na závery rozhodnutia NS SR sp. zn. 5 Cdo 29/2021, z 28. septembra 2021, v zmysle ktorých „pre začiatok jej plynutia je potrebné vychádzať z momentu, kedy si žalobkyňa sama musela byť vedomá, že bez existujúceho (platného) právneho dôvodu previedla na účet žalovaného určitú čiastku, resp. čiastky. Týmto momentom je aj podľa dovolacieho súdu porada, ktorú absolvovala žalobkyňa ako priemerná spotrebiteľka - fyzická osoba s jej právnou zástupkyňou, kedy sa dozvedela o rozpore niektorých jednotlivých konkrétnych dojednaní zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere so zákonnou úpravou (túto vedomosť je potrebné odlišovať od znalosti právnej kvalifikácie plnenia poskytnutého žalobkyňou nad rámec základnej sumy úveru ako bezdôvodného obohatenia).“

Najvyšší súd Slovenskej republiky v označenom rozhodnutí mal teda za to, že pokiaľ ide o plynutie 2-ročnej subjektívnej premlčacej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia je potrebné vychádzať zo skutočnej, nie z predpokladanej vedomosti oprávneného o tom, že na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia došlo a kto ho získal. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby možno spájať s okamihom, v ktorom si žalobca musel byť vedomý toho, že bez existujúceho právneho dôvodu plnenia previedol na účet žalovaného vyššiu čiastku. Významné nie je, či oprávnený subjekt má právne znalosti, aby bol subjektívne schopný posúdiť tieto skutkové okolnosti a zistiť, že zmluva, podľa ktorej plnil, je neplatná. Nejde o vedomosť právnej kvalifikácie podľa § 107 Občianskeho zákonníka, ale o znalosť skutkových okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť. Nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o získaní tohto bezdôvodného obohatenia dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti prípadne aj skôr. Najvyšší súd pritom akcentoval špecifickosť situácie, vzniknutú a vyvolanú osobitosťou právnej úpravy spotrebiteľského práva, najmä zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, keď uviedol, že aj v tejto špecifickej situácii je ale pre určenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia potrebné skúmať okamih, kedy oprávnený subjekt (t. j. spotrebiteľ) nadobudol skutočnú skutkovú vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Za skutkovú okolnosť (skutkové okolnosti), ktorá je (sú) podstatná pre nadobudnutie vedomosti spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, potrebnej pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby, je podľa názoru Najvyššieho súdu potrebné považovať skutočnú vedomosť spotrebiteľa o tom, že nemá (nemal) plniť splátky spotrebiteľského úveru vo výške dohodnutej v úverovej zmluve. Bez tejto vedomosti je spotrebiteľ v presvedčení, že jeho povinnosťou je (bolo) plniť zmluvne dohodnutý záväzok a splácať dlh splátkami vo výške dohodnutej v zmluve, ktorej návrh riadne

a podľa dôvery spotrebiteľa v súlade so zákonom vypracoval veriteľ - dodávateľ ponúkajúci svoj produkt. Nestačí preto len predpokladať, že oprávnená osoba skutkové okolnosti mohla vedieť, alebo sa ich mohla alebo mala dozvedieť, ak by vynaložila potrebnú starostlivosť. Najvyšší súd potom zdôraznil, že spotrebiteľova vedomosť o tom, že výška splátok (resp. celého konečného dlhu zahŕňajúceho aj úroky a poplatky) je v úverovej spotrebiteľskej zmluve uvedená nesprávne, je sama osebe skutkovou okolnosťou, nie okolnosťou právnou (zistenie o rozpore takéhoto zmluvného dojednaní so zákonom je len dôvodom nadobudnutia tejto vedomosti). Otázkou nadobudnutia skutočnej vedomosti spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, nemožno oddeliť od ustálenia momentu, kedy spotrebiteľ túto vedomosť získal. Ide totiž o to, či je možné pri každej zmluve o spotrebiteľskom úvere a u každého spotrebiteľa automaticky usudzovať nadobudnutie skutočnej vedomosti o bezdôvodnom obohatení len na základe spotrebiteľovej dôkladnej znalosti obsahu zmluvy o úvere a povinnosti plnenia na účet veriteľa, čo by v podstate znamenalo prezumpciu jeho vedomosti o rozpore jej (niektorých) ustanovení so zákonom. Na základe týchto východísk Najvyšší súd uzavrel, že podstatnou skutkovou okolnosťou, ktorú by sa mal spotrebiteľ dozvedieť, aby mu začala plynúť subjektívna premlčacia lehota, je vedomosť o tom, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Pri skúmaní momentu, kedy spotrebiteľ nadobudol vyžadovanú skutočnú (preukázanú) vedomosť o tejto podstatnej skutkovej okolnosti (viď uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 413/2013) je potrebné si uvedomiť, že ide o subjektívny okamih, v ktorom sa spotrebiteľ dozvie také skutkové okolnosti, ktoré mu umožnia uplatniť svoje práva v súdnom konaní žalobou o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t. j. keď sa jeho právo stalo nárokom (actio nata). Rozhodujúce nie je, či možnosť dozvedieť sa tieto skutočnosti mal už skôr. V takomto spore je potom potrebné individualizovať, kedy žalobkyňa nadobudla vedomosť o tom, že došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, a kto sa na jej úkor bezdôvodne obohatil. Vychádzať treba z reálneho momentu, kedy sa žalobkyňa dozvedela o tom, že sa žalovaná na jej úkor bezdôvodne obohatila (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 121/2009, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 Co 107/2017).

32. V danej veci žalobkyňa na pojednávaní konanom dňa 05.02.2018 (na otázku súdu) uviedla, že o skutočnosti, že na strane žalovanej mohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu sa dozvedela asi mesiac pred podaním žaloby, keď stretla ľudí, ktorí ju na túto skutočnosť upozornili, a následne si skontrolovala zmluvy a zistila, že v nich bol porušený zákon (rovnako tak bod 7 odôvodnenia napadnutého rozsudku). S poukazom na závery vyššie označeného rozhodnutia NS SR (sp. zn. 5 Cdo 29/2021) tak žalobkyňa začala plynúť dvojnásobná subjektívna premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia dňom 24.03.2017 (mesiac pred podaním žaloby), kedy sa reálne dozvedela o rozpore niektorých jednotlivých konkrétnych dojednaní zmlúv o spotrebiteľskom úvere so zákonnou úpravou, a teda od tohto okamihu si žalobkyňa sama musela byť vedomá, že bez existujúceho (platného) právneho dôvodu previedla na účet žalovaného určitú čiastku resp. čiastky. Keďže žalobu podala na súd dňa 24.04.2017, svoj nárok uplatnila v rámci plynutia 2-ročnej subjektívnej premlčacej lehoty. S ohľadom na súčasné závery súdu prvej inštancie o včasnom uplatnení si nároku aj v rámci plynutia objektívnej 3-ročnej premlčacej lehoty (závery súdu prvej inštancie o včasnom uplatnení nároku v rámci plynutia objektívnej premlčacej lehoty žalovaná v odvolaní nenapádala), tak nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčaný (ani z pohľadu plynutia subjektívnej premlčacej lehoty) nebol. Nebolo preto možné sa stotožniť s názorom žalovanej, že za okamih vzniku skutočnej vedomosti žalobkyne o obsahu jej práva bolo potrebné považovať deň účinnosti právneho predpisu (zákona č. 129/2010 Z. z.), t. j. že vedomosť žalobkyne o tom, že zmluva neobsahuje požadované údaje bolo potrebné na strane žalobkyne viazať k okamihu podpisu zmluvy (a teda že sa žalobkyňa už v čase uzatvorenia zmluvy dozvedela, že ak v zmluvách chýbajú obligatórne náležitosti požadované zákonom č. 129/2010 Z. z., úver je bezúročný a bez poplatkov, a preto sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela už dňom uhradenia sumy nad rámec istiny, podľa nevyvrátiteľnej právnej domnienky uvedenej v § 2 zákona č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky, čím svoj nárok neuplatnila v 2-ročnej subjektívnej premlčacej lehote).

33. K odkazu žalovanej o použiteľnosti záverov rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 67/2011 a sp. zn. 5 Cdo 121/2009, na posudzovaný prípad, odvolací súd dodáva, že s obdobnou argumentáciou (z hľadiska ich nepoužiteľnosti v danej veci) sa už vysporiadal aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze z 12. mája 2020, sp. zn. III. ÚS 43/2020. Ústavný súd uviedol, že v prípade rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 67/2011 išlo o odlišnú situáciu, keď v tam posudzovanom konaní nebola preukázaná existencia samotnej zmluvy o pôžičke, resp. výpožičke, pričom žalobca poukázal žalovanej sumu 100.000,- Sk, dôvod tohto plnenia v konaní preukázaný nebol, preto bol nárok posúdený ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia (plnenie bez právneho dôvodu). Žalobca v danom

konaní nepreukázal právny dôvod poskytnutia plnenia, teda od počiatku išlo o plnenie bez právneho dôvodu, a preto už v tomto okamihu boli žalobcovi známe všetky skutkové okolnosti potrebné na podanie žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia (čo však nebol posudzovaný prípad žalobkyne). Rovnako v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 121/2009, išlo o situáciu, keď bolo predmetom konania vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu užívania nehnuteľností žalovanou bez právneho dôvodu. Najvyšší súd tam konštatoval, že pre začiatok dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodný deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Rozhodujúce je zistenie skutkového stavu. V konaní bolo ustálené, že žalobkyňa sa dozvedela o tom, že žalovaná nehnuteľnosti užíva bez právneho dôvodu, najneskôr právoplatnosťou rozsudku súdu, ktorým bola kúpna zmluva týkajúca sa žalovanou užívaných nehnuteľností vyhlásená za neplatnú.

Ústavný súd preto dospel k záveru, že rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 67/2011 a sp. zn. 5 Cdo 121/2009 síce riešili problematiku posúdenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby pre vydanie bezdôvodného obohatenia, a za rozhodujúci moment považovali okamih, keď sa subjekt skutočne dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia, vychádzali však z odlišného skutkového, právneho základu, ako to je i v prejednávanej veci, nezohľadňujúc jej podstatu a predovšetkým pre rozhodnutie podstatné osobitosti. Ako už bolo uvedené, v konaní sp. zn. 1 Cdo 67/2011 nebola preukázaná existencia akejkoľvek zmluvy, medzi stranami sporu nešlo o spotrebiteľský spor, v konaní sp. zn. 5 Cdo 121/2009 taktiež nešlo o spotrebiteľský spor, k uzavretiu zmluvy medzi stranami sporu síce došlo, súdom však bola konštatovaná jej neplatnosť a pri posúdení začiatku subjektívnej premlčacej doby súd vychádzal z toho, že táto začala plynúť najneskôr momentom právoplatnosti rozhodnutia súdu o neplatnosti kúpnej zmluvy, v konaní teda nebolo riešené, či žalobkyňa už v čase uzavretia zmluvy mala, mohla mať vedomosť o jej neplatnosti.

34. Možno teda uzavrieť, že predmetné rozhodnutia (sp. zn. 1 Cdo 67/2011 a sp. zn. 5 Cdo 121/2009) neriešili právnu otázku, ktorá bola predmetom tohto sporu (z pohľadu zistenia, kedy žalobkyňa získala skutočnú vedomosť o tom, že na jej úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia došlo a kto ho získal) a ich závery (s výnimkou všeobecných záverov o začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby pre vydanie bezdôvodného obohatenia, kde sa za rozhodujúci moment považuje okamih, keď sa subjekt skutočne dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia) neboli v tomto smere na danú vec aplikovateľné, keďže vychádzali z odlišného skutkového, právneho základu, ako tomu bolo v tejto veci, nezohľadňujúc jej podstatu a predovšetkým pre rozhodnutie podstatné osobitosti. Samotný záver, že za rozhodujúci, pre určenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, je okamih nadobudnutia skutočnej vedomosti oprávneného subjektu o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa bezdôvodne obohatil, totiž nikto nerozporuje (ani súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku v rámci jeho všeobecných úvah o plynutí subjektívnej a objektívnej premlčacej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia).

35. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku III. ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 C.s.p.), keď mal za to, že na strane žalovanej došlo k bezdôvodnému obohateniu (viď body 26. až 29. tohto rozhodnutia), a žalobkyňa si svoj nárok na jeho vydanie uplatnila v subjektívnej premlčacej lehote (body 30. až 34. tohto rozhodnutia).

36. Pokiaľ išlo o odvolanie žalobkyne, táto odvolaním napadla výrok, ktorým súd vyhovel vzájomnej žalobe žalovanej (výrok V.) - aj to len v časti priznaného úroku z omeškania a odplaty 140,- eur. Nesúhlasila s tým, že žalovaná má nárok na úroky z omeškania a nárok na odplatu vo výške 140,- eur, keď podľa nej dotknutá úverová zmluva neobsahuje náležitosti zákona č. 129/2010 Z. z. (§ 9 ods. 2 - v zmluve nie je uvedená RPMN týkajúca sa predmetného spotrebiteľského úveru, resp. je tam síce uvedená RPMN, ale týka sa len odplaty a nie celého úveru, pričom skutočná RPMN je uvedená až v Dohode o plnení v splátkach, a to vo výške úžerníckych 304,10 %, čo je v rozpore s dobrými mravmi).

37. Súd prvej inštancie v tomto smere poukázal na to, že žalovaná sa vzájomnou žalobou domáhala plnenia vyplývajúceho zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXX, zo dňa 27.08.2015, na poskytnutie finančných prostriedkov v sume 500,- eur, kde žalobkyňa neuhradila ani jednu splátku. Z uvedenej úverovej zmluvy si potom žalovaná (vzájomnou žalobou) uplatnila voči žalobkyňi nárok na zaplatenie istiny v sume 500,- eur, úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 500,- eur od 01.01.2016 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 33,- eur, poplatok za upomienku vo výške 180,- eur a odplatu vo výške 140,- eur. Súd prvej inštancie zistil, že žalobkyňa čerpala finančné prostriedky v

sume 500,- eur a zaviazala sa ich vrátiť spolu s odplatom a úrokom úveru v sume 484,- eur, celkom mala žalovanej zaplatiť sumu 984,- eur. Úrok predstavoval 68,80 %, RPMN 24,67 % a odplata za poskytnutie úveru 140,- eur (čomu zodpovedá RPMN vo výške 28 %). Žalobkyňa sa zaviazala vrátiť uvedené do 27.08.2016, avšak neuhradila ani jednu splátku.

38. Súd prvej inštancie vyhodnotil, že v danom prípade zmluva z hľadiska náležitostí obsahovala všetko v zmysle zákona 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a z hľadiska všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka teda išlo o platný dvojstranný právny úkon. Súd skúmal i existenciu neprijateľných zmluvných podmienok v zmluve a konštatoval, že tak ako i v ostatných zmluvách, aj tu sa žalobkyňa zaviazala na poskytnutie plnenia v takmer dvojnásobku poskytnutých finančných prostriedkov, teda 484,- eur. Úrok 68,80 % bol stanovený vo výške, ktorá predstavovala neprijateľné znevýhodnenie spotrebiteľa, a preto bol stanovený vo výške odporujúcej dobrým mravom. Vo vzájomnej žalobe jeho zaplataenie však žalovaná nepožadovala (a teda tento nárok sa predmetom sporu nestal).

Pokiaľ išlo o nárok na zaplataenie istiny úveru v sume 500,- eur, tento súd vyhodnotil ako plne dôvodný, keďže žalobkyňa bola povinná žalovanej vrátiť sumu, ktorú si od nej požičala. Ani zaplataenie tejto sumy žalobkyňa v odvolaní nenamietala (ani tento nárok sa teda nestal predmetom odvolacieho konania).

39. Predmetom odvolacieho konania (na podklade odvolania žalobkyne) potom zostal len (vzájomnou žalobou uplatnený) nárok žalovanej na zaplataenie úrokov z omeškania z neuhradenej istiny úveru a odplata vo výške 140,- eur. Pokiaľ ide o úrok z omeškania, súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa bola v plnení žalovanej istiny v omeškani, preto bolo priznanie úroku z omeškania v zákonnej výške 5,05 % ročne z istiny, opodstatnené.

40. Odvolací súd sa potom stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalovanej v danom prípade vznikol nárok na zaplataenie úrokov z omeškania (teda nie zmluvných úrokov). Je potrebné totiž rozlišovať povahu úrokov z omeškania a zmluvných úrokov. Cieľom úrokov z omeškania je sankcionovať nesplnenie povinnosti dlžníkom splatiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinností, a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku. Bežné (zmluvné) úroky majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej splatenia. V danej veci nebolo sporným, že žalobkyňa nezaplatila (nevrátila) požičanú istinu úveru 500,- eur, a to ani len sčasti. Vzhľadom na sankčnú povahu úrokov z omeškania, táto je spojená s porušením povinností dlžníka (nie veriteľa), a preto na ich uplatňovanie nemá vplyv ani skutočnosť, že úver je potrebné považovať za bezúročný a bezpoplatkový pre prípadnú absenciu náležitostí úverovej zmluvy podľa zákona č. 129/2010 Z.z.. Inak povedané, aj keby bol predmetný úver považovaný za bezúročný a bezpoplatkový z dôvodu absencie náležitostí úverovej zmluvy podľa zákona č. 129/2010 Z. z., nemá to vplyv na nárok veriteľa na úroky z omeškania z nezaplataenej istiny, nakoľko v takomto prípade svoje povinnosti neporušil veriteľ, ale samotný dlžník (v danom prípade spotrebiteľ tým, že nezaplatil ani len istinu poskytnutého úveru). Sama žalobkyňa uznáva, že si od žalovanej požičala sumu 500,- eur, ktorú ani sčasti nevrátila (a teda s jej vrátením je v omeškani). Za daného stavu nemožno potom žalovanej odprieť právo na úroky z omeškania z nevrátenej istiny (po lehote splatnosti), keďže povinnosti (vrátiť istinu úveru v lehote splatnosti) tu porušila žalobkyňa. Tieto úroky z omeškania sa totiž týkajú výlučne nevrátenej istiny, a nie zmluvných úrokov, ani ďalších plnení z predmetnej úverovej zmluvy (pričom ide o nárok vyplývajúci priamo zo zákona - § 517 Občianskeho zákonníka, a nie o nárok z úverovej zmluvy). V tomto smere bolo preto odvolanie žalobkyne nedôvodné.

41. Pokiaľ ide o nárok na odplatu vo výške 140,- eur, súd prvej inštancie uviedol, že v danom prípade odplata za poskytnutie úveru vo výške 140,- eur zodpovedala RPMN vo výške 28 %. Poukázal na to, že odplata pri úveroch a pôžičkách poskytnutých spotrebiteľovi nesmie prevyšovať najvyššiu prípustnú výšku odplaty určenú nariadením vlády č. 87/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov. Najvyššia prípustná výška odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi (s výnimkou lízingu s havarijným poistením a úverov a pôžičiek so splatnosťou kratšou ako 3 mesiace, alebo ktorých výška nepresahuje 100,- eur) je stanovená ako dvojnásobok naposledy zverejnenej priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novo poskytnutých spotrebiteľských úverov. Pri splatnosti úveru od 6 - 12 mesiacov je maximálna možná RPMN 33,82 %, pri splatnosti úveru od 1 - 5 rokov je to 27,66 % ročne. Úver, ktorý čerpala žalobkyňa, bol splatný v lehote 12

mesiacov, takže preň platila maximálna RPMN do 33,82 %. V zmluve bola RPMN stanovená na 24,67 %, čo je menej ako maximálna povolená hranica. To znamená, že žalovanej vznikol nárok na jej zaplatenie.

42. V danej veci žalobkyňa však nenamietala samotnú výšku odplaty (z pohľadu prípustnosti jej najvyššej výšky v zmysle nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., t. j. nerozporovala skutočnosť, že jej dohodnutá výška zodpovedala RPMN 28 %, a teda neprekročila najvyššiu prípustnú výšku odplaty podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.), ale namietala skutočnosť, že táto odplata nemala byť žalovanej priznaná, nakoľko dotknutý úver bolo potrebné taktiež považovať za bezúročný a bezpoplatkový s poukazom na rozdielnu výšku RPMN uvedenú v úverovej zmluve a v Dohode o splátkach. V tomto smere treba žalobkyni prisvedčiť, že kým v samotnej zmluve o spotrebiteľskom úvere bola RPMN uvedená vo výške 24,67 %, v Dohode o plnení v splátkach viažucej sa k tejto zmluve bola výška RPMN vo výške 304,10 %. Preto ak súd prvej inštancie pri ostatných úverových zmluvách z tohto dôvodu (z dôvodu rozdielnych RPMN) tieto považoval za bezúročné a bezpoplatkové (rôzne hodnoty výšky RPMN považoval za nezrozumiteľné a zmätočné), a plnenia z nich nad rámec poskytnutej istiny úveru, považoval za bezdôvodné obohatenie, nebol dôvod na to, aby rovnako nepostupoval aj v prípade úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXX zo dňa 27.08.2015. Možno preto uzavrieť, že z dôvodu rôznych výšok RPMN týkajúcich sa úveru poskytnutého na základe zmluvy č. XXXXXXXXXX zo dňa 27.08.2015, bolo potrebné aj tento úver považovať za bezpoplatkový a bezúročný (§ 11 zákona č. 129/2010 Z. z.), a preto žalovanej s výnimkou istiny (a úrokov z omeškania), nevznikol nárok na zmluvné úroky a poplatky z neho, vrátane odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov vo výške 140,- eur (§ 1 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.).

43. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku V., a to v časti uloženej povinnosti žalobkyni zaplatiť žalovanej sumu 500,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 500,- eur od 28.08.2016 do zaplatenia (§ 387 ods. 1 C.s.p.), a v časti uloženej povinnosti žalobkyni zaplatiť žalovanej sumu 140,- eur ho zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol (§ 388 C.s.p.).

44. O trovách konania (prvoinštančného a odvolacieho) odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 C.s.p., v spojení s § 255 ods. 2 C.s.p. tak, že žiadnej zo strán nepriznal nárok na ich náhradu, keďže obe strany boli v spore čiastočne úspešné, pričom žiadna zo strán si trovy neuplatnila, ani žiadnej z nich, trovy v konaní nevznikli.

45. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci _____ samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ODS. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).